

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра зоологии

ГАВИНА
Елена Олеговна

ПРЕСНОВОДНЫЕ БРЮХОНОГИЕ МОЛЛЮСКИ
ОРШАНСКОГО РАЙОНА

Аннотация к дипломной работе

Научный руководитель:
кандидат биологических наук,
доцент Ж. Е. Мелешко

Допущена к защите
«___» _____ 2023 г.
Зав. кафедрой зоологии

доктор биологических наук, профессор
_____ С. В. Буга

Минск, 2023

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 37 с., 22 рис., 4 табл., 49 источника.

Ключевые слова: пресноводные брюхоногие моллюски, водоемы, Gastropoda, видовой состав, зараженность, церкарии.

Объект исследования: пресноводные брюхоногие моллюски Оршанского района.

Цель: выяснение видового состава пресноводных моллюсков и их распространение в водоемах на территории г. Орши Витебской области.

Методы исследования: гидробиологические методы (сбор в ручную, с помощью сачка и сита), микроскопирование полученных образцов.

В результате проведенного исследования было собрано 320 экземпляров моллюсков в водоемах Оршанского района, относящихся к 9 видам, и осуществлен подсчет особей на дне на площадке (1 x 1м) в каждом водоеме, с определением видовой принадлежности. Был проведен анализ сходства видового состава исследованных водоемов с помощью индекса Жаккара. Рассчитывалась частота встречаемости моллюсков в биотопах Оршанского района. Моллюск *Lymnaea stagnalis* является аборигенным для территории Республики Беларусь, встречается повсеместно: в проточных и стоячих водоемах, в зарослях водной растительности, в прибрежной части водоема. Был найден во всех исследуемых биотопах. Частота встречаемости составляет 17,19% от общего числа обнаруженных видов моллюсков. К наиболее редким видам можно отнести *Viviparus viviparus* – 3,75% от общего числа обнаруженных видов моллюсков.

Были проведены исследования на зараженность церкариями трематод и трихинеллами. Исследовано 184 экземпляра. Общая зараженность моллюсков для водоемов г. Орша по трематодозам составила 3,26%. Инфицированными оказалось 3 вида: *Planorbis grandis*, *Lymnaea stagnalis*, *Planorbis corneus*. По трихинеллезу зараженность составила – 0%.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа 37 с., 22 мал., 4 табл., 49 крыніцы.

Ключавыя словы: прэснаводныя бруханогія малюскі, вадаёмы, Gastropoda, краявідны склад, заражанасць, цэркарыі.

Аб'ект даследавання: прэснаводныя бруханогія малюскі Аршанскага раёна.

Мэта: высвятленне відавога складу прэснаводных малюскаў і іх распаўсюджванне ў вадаёмах на тэрыторыі г. Оршы Віцебскай вобласці.

Метады даследавання: гідрабіялагічныя метады (збор малюскаў на płyткаводдзе ў ручную), з дапамогай сачка і сіта, мікракапіраванне атрыманых узораў.

У выніку праведзенага даследавання было сабрана 320 экзэмпляраў малюскаў у вадаёмах Аршанскага раёна, якія адносяцца да 9 відаў, і ажыццёўлены падлік асобін на дне на пляцоўцы (1 x 1м) у кожным вадаёме, з вызначэннем краявіднай прыналежнасці. Быў праведзены аналіз падабенства краявіднага складу даследаваных вадаёмаў з дапамогай азначніка Жаккара. Разлічвалася частата сустракаемасці малюскаў у біятопах Аршанскага раёна. Малюск *Lymnaea stagnalis* з'яўляецца абарыгенным для тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, сустракаецца паўсюдна: у праточных і стаялых вадаёмах, у зарасніках воднай расліннасці, у прыбярэжнай частцы вадаёма. Быў знойдзены ва ўсіх доследных біятопах. Частата сустракаемасці складае 17,19% ад агульнай колькасці выяўленых відаў малюскаў. Да найбольш рэдкіх відаў можна аднесці *Viviparus viviparus* – 3,75% ад агульнай колькасці выяўленых відаў малюскаў.

Былі праведзены даследаванні на заражанасць цэркарыямі трэматод і трыхінелы. Даследаваны 184 экзэмпляры. Агульная заражанасць малюскаў для вадаёмаў г. Орша па трэматадозах склала 3,26%. Інфікаванымі аказалася 3 выгляды: *Planorbis grandis*, *Lymnaea stagnalis*, *Planorbis corneus*. Па трыхінелёзу заражанасць склала – 0%.

ABSTRACT

Thesis 37 p., 22 fig., 4 tab., 49 references.

Keywords: freshwater gastropods, reservoirs, Gastropoda, species composition, infestation, cercariae.

Object of study: freshwater gastropod molluscs of the Orsha region.

Purpose: clarification of the species composition of freshwater molluscs and their distribution in reservoirs on the territory of the city of Orsha, Vitebsk region.

Methods: hydrobiological methods (collection of molluscs in shallow water by hand, using a net and a sieve), microcopying the obtained samples.

As a result of the study, 320 specimens of molluscs were collected in water bodies of the Orsha district, belonging to 9 species, and individuals were counted at the bottom on the site (1 x 1 m) in each reservoir, with the definition of species. An analysis was made of the similarity of the species composition of the studied water bodies using the Jaccard index. The frequency of occurrence of mollusks in the biotopes of the Orsha region was calculated. The mollusc *Lymnaea stagnalis* is native to the territory of the Republic of Belarus; it is found everywhere: in flowing and stagnant water bodies, in thickets of aquatic vegetation, in the coastal part of the reservoir. It was found in all studied biotopes. The frequency of occurrence is 17.19% of the total number of found species of molluscs. The most rare species include *Viviparus viviparus* - 3.75% of the total number of found species of molluscs.

Studies have been conducted on infection with trematode cercariae and trichinella. 184 specimens have been studied. The total infestation of molluscs for the water bodies of the city of Orsha in terms of trematodosis was 3.26%. Three species were infected: *Planorbis grandis*, *Lymnaea stagnalis*, *Planorbis corneus*. For trichinosis, the infection rate was 0%.